

عقبر نیازی نون نوبل امکانات دانشا
 وی آگھیا جاننا لے - پیدائش الین گل فال
 متفق او؟ (2017)

1. تعارف:

قیام پاکستان نون بعد جدید شاعری طرح عقبر
 نیازی داننا سبکو نون نمایاں لے۔ او نیان دی شاعری
 صوفی عبارتت اسلوب دے حوالے نال ہم عقبر شاعر ال نون
 بالکل مختلف لے۔ او نیان دے جدید پنجابی نظم نون نون
 نویان علاقت نال سبکو نون صرف نون طرز دے شاعری
 دی بنیاد رکھی نال پنجابی نظم طرح جدید نون امکانات
 بیان کرن دا وی مدعو بنیویا لے۔

2. عقبر نیازی دا تعارف:

2.1. حل نون لے وسن:

عقبر نیازی 19 اپریل 1928ء نون
 فتح خاں دے گھر پٹنہ خاں پور ضلع بوٹیا پور وچ جمے ونه نون
 بعد سنا سبوال آگے

2.2. اہل نال:

آپ دا اہل نال "عقبر احمد" سی ادبی دنیا وچ "عقبر نیازی"

نال مشہور ہووے

2.3. فڈکھی تعلیم تے تربیت:

آپ نے فڈکھی تعلیم بوٹیا پور نون

حاصل کیتی تے بعد دے دا امتحان وی اوتے پاس کیتا۔
 عقبر خالد کور دے خاندان وچ نون الف۔ اے لے سیری پٹنہ
 امر سنگھ نون بی۔ اے دی ڈگری کیتی عقبر شاعری شروع کر دیتی

2.4. نون پال علاقت:

عزیز نیازی، کچھ عرصہ پہلے ہی صبح فون پر کتنی بقیہ بعد ورج
 چھوڑنے سے پہلے سوال آئے انہوں نے ای رسالہ "سہارا" کے
 جاری کیے اور ادبی کم کار شروع کیے۔

2.5 ادبی کام:

آپ پنجابی تہ آرزو دوان زبان (دہشت شکنی)
آرزو فلام دا مجموعہ 4: تیز اسپور اور تینا کھول (1) فام عزیز (3)
 دشت شکنی، درعیان ایک رات
پنجابی فلام دا مجموعہ 6: سفر دی رات (2) چارجپ جیرال (3) رست
 دس دن واسے تارے

رب سوینڈول ٹرن دا ویلا:

عزیز نیازی 26 دسمبر 2007ء کو رب

سوینڈول ٹرن جا علہ

3 عزیز نیازی نو پیل افکار دا نشانہ

عزیز نیازی جدید پنجابی نظم نو پیل نئے نئے نو پیل
 علاقتان نال پنجاب سوار کے نو پیل طرز دی نشانہ دی
 بنیاد رکھی عزیز نیازی دی پیل علاقتان طرز پورے
 پنجابی ادب توں اوکھری سہ شناخت رکھدی ان پیل

3.1 عزیز نیازی دا علامتی نظام:

عزیز نیازی نئی آن نوال علامتی نظام
 و لہنہ کیتا، علامتی نظام دا چمک اوٹھیاں دے زور لہنہ
 نامناسب حالات میں (وزنڈ کے حالات میں) اوٹھیاں
 ڈر خوف دیان علاقتان مثل جتے طور تے پھوار دیان چھٹیاں
 ڈھیناں دیان جیہاں، کھالیاں، راتاں، ادھیاں نوالیاں
 مقابل اصلاح معاشرتی لکھیاں دیان علاقتان پیل

اوتھیاں نے "سفر دی رات" کے ذریعے ظہیر احمد صاحبیت دے
خلاف اثر دے رہیں، دادرسی دینا اپنے علاحدہ طور پر۔
وہ اپنے عینہ ورتج ٹم یا جاواں رات اسیت سسی ہائی کالی
اپنے ای پر چھا خیل کو کون دل نول ٹم راول والی

3.2 انکاسیت داساؤ :-

انکاسیت سیرانی شاعری دی آت قسم انشان
اس اسیل ورتج ٹم اشعار دے جانے میں پرکھن والا اوتھیاں
اشاریاں دی بعد نول ڈونگھہ مطالعہ پورا
ڈر خوف دیان علاقتان درندہ صفت لوکاں بیٹی
ورٹیاں میں شیر، جینے، جیو پیلان، ٹم پیلان، جھوت، جیل
آ بدروح جیو الفاظ درندہ صفت لوکاں بیٹی ورتج میں اوتھیاں
اپنی نظم "آت بیکی رات" ورتج اسیل طرح بیان کیتا
گھر دیاں کندھال آت دس، جھٹان لال پھوار دیاں
ادھی راتی بوے پکھوٹ کھن ڈینال چھال عار دیاں
روحان اونگوں کو کون لنگھن عیمکان باسی پار دیاں
قبر ستان دے رستے دسل کوکاں پیرے دار دیاں

3.3 فلاک ورتج جو مقصدیت بسندی :-

پھیر نیان دی فلاک ورتج
مقصدیت بسندی دا آت پھو پھو پھو آت اوہ کیتے میں
آرت زندگی دا کوئی مقصد نہ پھو ورتج زندگی دا آت آت دن
دور لنگھو جاندا آت انسان دی سب جمع سب قبول پھو جانسی
آت آت نظم ورتج بیان کیتا علاحدہ طور پر۔
انج دادن وی ایویں لنگھیا
کوئی وی اکم نہ پھو یا

یورپ ولوں چرکھیا سورج

تجھم آن کھویا

لہ علیا میں خلقت نون

لہ یار خدا نون کیتا

لہ پڑھی غار

تے لہ میں جام شراب بیتا

ارج دادن وی ایویں لنگھیا

کوئی وی کم لہ یویا

3.4 ہونیانہ احساس:

عین نیازی میں اینی شاعری ورج

شیری لوکاں دیں دھسی لہ لاقانو نیت نون بیان کیتا

اونہیاں شہر ثقافت ورج زندگی گزارنا کھن قرار دیتا

بالکل تکی جیسی نظم "شہر دے مکان" ورج آں

نقشہ کھچیاں علاحقہ کرو

اپنی ڈروں

صرف یوے میں

آں روح مال

شہر دے مکان

3.5 روحانی احساس:

عین نیازی نہ آں عجب کھنگ دی

روحانیت دا اظہار بیان کیتا روحانیت دے بیان میں

اونہیاں میں نوبل استعلا تے تشبیہ علاحقہ روحانیت

میں آں وکھرا ہواں روحانی رنگ پیدا کیتا آں نظم

علاحقہ کرو

اجیال مکاناں دیں رنگیاں باریاں میں

رات د شفا ریاں میں زلفاں محلا ریاں میں
لہندا اس زمیں اے جن نال پاریاں میں
حل با اعلیٰ دیاں عیال اڑایاں میں

3.6 لوک شہری دانگ

عین نیازی نے جدید شہری دے نال نال
بینجالی شہری ہوں وی اے برکعیار اوتھیاں دے
فلام وچ لوک گیتاں ڈارنگ وی موجود اے اک لوک گیت
دے ذریعہ ملاحظہ کرو۔

دو پینز انارادت

ساڈے اپنے دکو کسین قلدے، دکو کی وزنڈ میں پاراں دے

3.7 نرگیت ڈاپیو

نرگیت دامطلب اے اوہو شخصت جیڑی
آپے آپ اے عاشق بیوے۔
اردو وچ مرزا غالب نے بینجالی وچ عین نیازی دے فلام
وچ نرگیت ڈاپیو لکھو اے "اپنے نال گلان" ایہی
آر سبھی مثال اے۔

سن نی کڑیے

زنگاں دی بھڑیے

عیں ٹر جاواں گا

موتے میں آواں گا

فیر بجھتا میں گی

پلس سے بلا میں گی

روکے بلا میں گی

فیر میں آواں گا

4 فنی خوبیاں

4.1 شعری تشبیہ و استعارہاں دا ارتقاؤ

فنی نیازی میں پیشینہ فلام ورج بنو جاب
در علاقائی تشبیہ و استعاریاں دا ارتقاؤ پتیاں
ان نظم ملاحظہ کرو۔

فکرمہا جھول گلاب دا
تے جانن ورتی آگو
بدل چیت وساکو دا
الیں کڑی دانگن :-

4.2 عام فہم زبان دا استعمال :-

فنی نیازی میں اپنے فلام ورج
سادہ تے سادھی زبان ورتی ات اوہناں عام فہم لفظاں
نوں تھوڑے کے معنیاں دا نواں جہان وسادہ تھانے

اوپر خدا کھنکار

اوپر کس خدا ہے دا
پکڑے کس بلاؤں
سب رلاواں تے موت گھدی
کیرے پاس جاواں

4.3 اختیار لہندی :-

فنی نیازی محفوزت لفظاں دے ذریعے
ڈونگھیاں فلام کس دے س، اوہناں تے جدید نظم نون جدید
تر اسلوب تے اختیاری دولت بخشی ات اس واسطے
اوہناں نون نون امکانات دا شاعر وی آکھیا جازا ات
انگو تکیاں نظام ملاحظہ کرو۔

وقت توں آئے لنگھن دی سزا
آدمی فلانہ جاند اے

(2)

پہلے آدمی سوچ

میں کیہ کراں؟

4.4 فلسفیانہ سوچو پوچھو:-

صنیر نیازی دیاں بعض نظمال
ورج فلسفیانہ سوچو پوچھو وی پائی جاندی اے۔ جیویں
"شیرد فقان" "سوچن دی سزا تے جدوں جنٹل ورج وچھو"
وینر ویکھیاں جاسندیاں نیں۔ اے نظم علاحدہ

اپنی ای ٹرٹوں

جسٹے سوئے نیں

اے دوجے دے مال

شیرد فقان

4.5 نوئل زمان لاکھوچی:-

صنیر نیازی کول درد عند دل تے حساس
طبیعت تے دکھ جبراجیوں شعوراے اوہی نوئل جیہاں برائے
داکھوچی اے جدوں کہہ نوئل عجوریاں یا محرومی ورج (دکھ)
یا رول زندگی دی ماری پلار دیاں ویکھتا اے تے فوراً ایہاں دے
دل دی پیار پیچ بلیج، اکھ جاندی اے جیویں
ایہاں دردی اگال دے ورج

(دس چلے تے ام) نتھو کھول بنے دیواں

وس چلے تے اسیں جہاں ورج

کہہ نوئل مرل بنے دیواں

مکتبہ گل:

صنیر نیازی جو ہنوع آہستہ آہستہ
نال اپنے ہم کلم شاعران توں وکری شاعری کردے ہیں اہتمام
نے ڈر خوف دیاں علاقہ تان درندہ عفت لوقال تے
زوال دا شدواز عاشر دلی کیتا میں
بقول بانو قدسیہ:

صنیر نیازی دی شاعری ڈر خوف دی
شاعری میں اے ایسے دے دار پے اونیاں زعاش
دی حقیقت توں بیان کیتا اے
اونیاں دی شاعری ساڈے لئی ارج وی مشغل براہ
اے کیوں کہ ایہ شاعری ہر دور دی شاعری اے